

Bruselj, 23. junij 2022
(OR. en)

**Medinstitucionalna zadeva:
2022/0195 (COD)**

10607/22
ADD 2

ENV 656
CODEC 1007
IA 104
CLIMA 317

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	23. junij 2022
Prejemnik:	generalni sekretar Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	SWD(2022) 168 final
Zadeva:	DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE POVZETEK POROČILA O OCENI UČINKA [...] Spremni dokument k predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o obnovi narave

Delegacije prejmejo priloženi dokument SWD(2022) 168 final.

Priloga: SWD(2022) 168 final

Bruselj, 22.6.2022
SWD(2022) 168 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE
POVZETEK POROČILA O OCENI UČINKA

[...]

Spremni dokument

k predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta
o obnovi narave

{COM(2022) 304 final} - {SEC(2022) 256 final} - {SWD(2022) 167 final}

Povzetek (največ 2 strani)
Ocena učinka pravil o obnovi narave
A. Potreba po ukrepanju
V čem je težava in zakaj je to težava na ravni EU?
Splošna težava je, da se izguba biotske raznovrstnosti in degradacija ekosistemov nadaljujeta s skrb vzbujajočo hitrostjo. Kot je navedeno v evropskem zelenem dogovoru, jeto ena največjih groženj, s katerimi se bo EU soočala v naslednjih desetletjih, saj sta naša družba in gospodarstvo močno odvisna od koristi, ki jih zagotavljajo zdravi ekosistemi. Geopolitični razvoj v Evropi je poudaril potrebo po zaščiti varnosti in odpornosti prehranskih sistemov, poleg tega pa podnebne spremembe in izguba biotske raznovrstnosti dolgoročno močno ogrožajo kmetijsko produktivnost. Obnova narave deluje kot zavarovalna polica, ki zagotavlja dolgoročno trajnostnost in odpornost EU po številnih gospodarskih sektorjih. Vendar obnova ekosistemov po vsej EU doslej še zdaleč ni zadostovala za reševanje teh izzivov, degradacija ekosistemov pa se nadaljuje. Čeprav obstaja nekaj posebnih politik, ki prispevajo k obnovi ekosistemov, še vedno obstajajo številne pomanjkljivosti: premalo konkretnih ciljev v obstoječi zakonodaji, kot je direktiva o habitatih, dejstvo, da več ekosistemov (kot so gozdni in kmetijski ekosistemi) ni celovito zajetih z zakonodajo, in neučinkovitost prostovoljnih ciljev, ki so bili predhodno določeni. Na splošno poskusi do danes niso prinesli zadostne obnove v obsegu in na stopnji potrebnih prizadevanj.
Kaj bi bilo treba doseči?
Konkretni cilj je obnoviti degradirane ekosisteme povsod v EU (npr. mokrišča, gozdovi, morski in kmetijski ekosistemi, reke in jezera ter aluvialni habitati), zlasti tiste, ki imajo največji potencial za zajemanje in shranjevanje ogljika, ter preprečiti in zmanjšati vpliv naravnih nesreč. To bi moralo pomagati zagotoviti trend okrevanja evropske biotske raznovrstnosti do leta 2030 in vzpostavitev ukrepov za obnovo do leta 2050 za vse ekosisteme EU, ki jih je treba obnoviti. Odgovornosti za doseganje cilja bodo na ravni EU in ravni držav članic. Operativni cilji so: (a) določiti pravno zavezujoče cilje za obnovo ekosistemov in ohranjanje njihovega dobrega stanja, pri tem pa dopolnjevati obstoječe pravne instrumente; in (b) vzpostaviti učinkovit okvir izvajanja, v katerem bodo države članice razvile nacionalne načrte za obnovo glede tega, kako doseči cilje, ti načrti pa bodo vsebovali opis ocene stanja, načrtovanja obnove, poročanja in financiranja. Komisija bo načrte pregledala in redno ocenjevala napredek.
Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU (subsidiarnost)?
Na ravni EU obstaja dodana vrednost zaradi čezmejne narave degradacije ekosistemov. Na podlagi obstoječe zakonodaje EU je potrebno usklajeno in skladno ukrepanje za doseganje znatnih ravni obnove, EU pa bo treba zagotoviti potrebno verodostojnost, da bo lahko imela vodilno vlogo na mednarodnem prizorišču.
B. Rešitve
Kakšne so možnosti za doseganje ciljev? Ali je katera od njih prednostna? Če je odgovor nikalen, zakaj ne?
Možnost 1: pri osnovnem scenariju se predpostavlja izvajanje strategije za biotsko raznovrstnost do leta 2030 ter ustreznih politik EU in nacionalnih politik brez uvedbe pravno zavezujočih ciljev za obnovo. Možnost 2: pravno zavezujoč splošni cilj za obnovo ekosistemov v EU do leta 2050. Možnost 3: več pravno zavezujočih ciljev in obveznosti, specifičnih za določen ekosistem, za obnovo širokega nabora ekosistemov do leta 2030, 2040 in 2050 (npr. mokrišča, gozdovi, morski in kmetijski ekosistemi, reke in jezera ter aluvialni habitati). Dodatni cilji za navedene ekosisteme, za katere še ni na voljo dovolj informacij, se lahko uvedejo v poznejših fazah na podlagi metodologije na ravni EU. možnost 4: kombinacija možnosti 2 in 3: splošni cilj za spodbujanje splošnega napredka, ki ga podpirajo pravno zavezujoči cilji, specifični za določen ekosistem. To je prednostna možnost.
Kakšna so stališča različnih deležnikov? Kdo podpira katero možnost?
Deležniki podpirajo stališče, da je treba za obnovo in v pravnem smislu storiti še veliko več. To podpirajo številna stališča o splošnem cilju in tudi o ciljnih, specifičnih za določen ekosistem. Nekateri deležniki, tudi tisti, ki se vsakodnevno ukvarjajo z naravnimi viri/habitati (zlasti gozdarji in nekateri uporabniki zemljišč), dvomijo o dodani

vrednosti dodatne zakonodaje.
C. Učinki prednostne možnosti
Katere so koristi prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?
Prednostna možnost 4 bo zagotovila vrsto koristi. Prvič, prinesla bo pomembne izboljšave na področju stanja biotske raznovrstnosti ter zdravja ekosistemov povsod v EU. Stopenjski pristop bo pomenil hitre pozitivne učinke, dolgoročno pa je zagotovljeno tudi široko področje uporabe. Izboljšave na področju zdravja ekosistemov bo povzročilo tudi precejšnje povečanje njihove sposobnosti zagotavljanja številnih koristi, kot so blaženje podnebnih sprememb, preprečevanje in zmanjšanje posledic nesreč, boljšo kakovost vode, čistejši zrak, bolj zdrava tla in splošno dobro počutje. Ocena kaže, da so koristi veliko večje kot stroški . Koristi obnove širokega nabora šotišč, močvirij, gozdov, resav in grmišč, travišč, rek, jezer in aluvialnih habitatov ter obalnih mokrišč je mogoče oceniti na približno 1 860 milijard EUR (pri čemer so stroški ocenjeni na približno 154 milijard EUR). Pomembne koristi so ocenjene tudi za druge ekosistemske tipe, kot so morski in urbani ekosistemi, ter za obnovo opreševalskih populacij.
Kakšni so stroški prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?
Glavni stroški bodo povezani z obnovo ekosistemov in njihovim ohranjanjem. Nekateri stroški lahko nastanejo zaradi izpada dohodka, na primer kmetov, lastnikov gozdov ali ribičev, med prehodom na bolj trajnostne prakse; ti stroški bi se lahko delno ali v celoti krili iz financiranja v okviru EU ter drugih virov financiranja. Prednostna možnost prav tako pomeni upravne stroške za razvoj skupnega sistema spremljanja, za razvoj in izvajanje nacionalnih načrtov za obnovo in za preverjanje napredka. Stroški bi nastali na ravni držav članic in tudi ravni EU.
Kakšni so učinki na MSP ter konkurenčnost?
Prednostna možnost bo zlasti dolgoročno imela pozitivne učinke na podjetja, neposredno odvisna od zdravih ekosistemov (manj poplav, suš, boljši kakovost in količina zraka, MPS, vključeni v dejavnosti obnove), pa tudi na turistična podjetja. Pričakuje se, da bodo nekateri stroški nastali kmetom, gozdarjem in ribičem pri spremembi upravljanja zemljišč, zaradi manjšega obsega ribolova in z njegovo prilagoditvijo novim praksam.
Ali bodo učinki na nacionalne proračune in uprave veliki?
Stroške bodo prinesla tudi dejavna prizadevanja za obnovo, nakup zemljišč, nadomestila lastnikom zemljišč, uporabnikom zemljišč ali ribičem zaradi dodatnih stroškov in izpada dohodka, upravni stroški pa bodo nastali tudi državam članicam pri razvoju in izvajanju nacionalnih načrtov za obnovo. Znatno del 10-odstotnega deleža večletnega finančnega okvira, predviden za biotsko raznovrstnost do leta 2026, se lahko uporabi za podporo državam članicam.
Ali bo imela pobuda še druge pomembne učinke?
EU bi bila zgled svetu v mednarodnih pogajanjih o biotski raznovrstnosti, kot na primer v okviru Konvencije o biološki raznovrstnosti. Koristi zaradi poenostavitve bodo povezane z razvojem skupnih metodologij spremljanja in morebitno ponovno uporabo podatkov v drugih okvirih za spremljanje ekosistemov v EU. Pravila o obnovi narave bodo pomenila tudi ključni prispevek k doseganju evropskega zelenega dogovora, vključno s cilji podnebnih pravil, podnebnimi cilji do leta 2030 in strategijo EU za prilagajanje.
Sorazmernost?
Pravila s splošnim ciljem obnove skupaj s številnimi konkretnimi cilji, ki zajemajo širok nabor ekosistemov, so skladna z razsežnostjo in obsegom ciljev, ki naj bi se dosegli.
D. Spremljanje
Kdaj se bo politika pregledala?

Pravni akt naj bi po ocenah začel veljati leta 2023, pregledal pa naj bi se do leta 2035. Spremembe bi vključevale dodatne -cilje, kadar bi bilo na voljo dovolj podatkov in znanja. Na podlagi podatkov in informacij, ki jih bodo redno objavljale države članice, Komisija oceni napredek na področju doseganja ciljev.